

การพัฒนาสังคมเชิงรุก

นายแพทย์วิชัย เทียนถาวร

ปลัดกระทรวงสาธารณสุข

24 มิถุนายน 2548

ประเด็นสำคัญ

- ผลการพัฒนาทุกด้านส่งผลกระทบเชิงลบต่อสังคมไทย
 - ▶ เป็นเหตุให้ชาวไทยอยู่ร้อนนอนทุกข์
 - ▶ พัฒนาสังคมเชิงรุกมุ่งสร้างสุข
 - ▶ สร้างสุขให้เกิดแก้มหาชน
- นำสาธารณสุขเป็นพื้นฐาน และเป้าหมายการพัฒนาทุกด้าน
 - ▶ ด้วยกระบวนการเรียนรู้ในสังคมไทย
 - ▶ ก้าวไกลสู่ “สุขภาวะ” ของสังคม

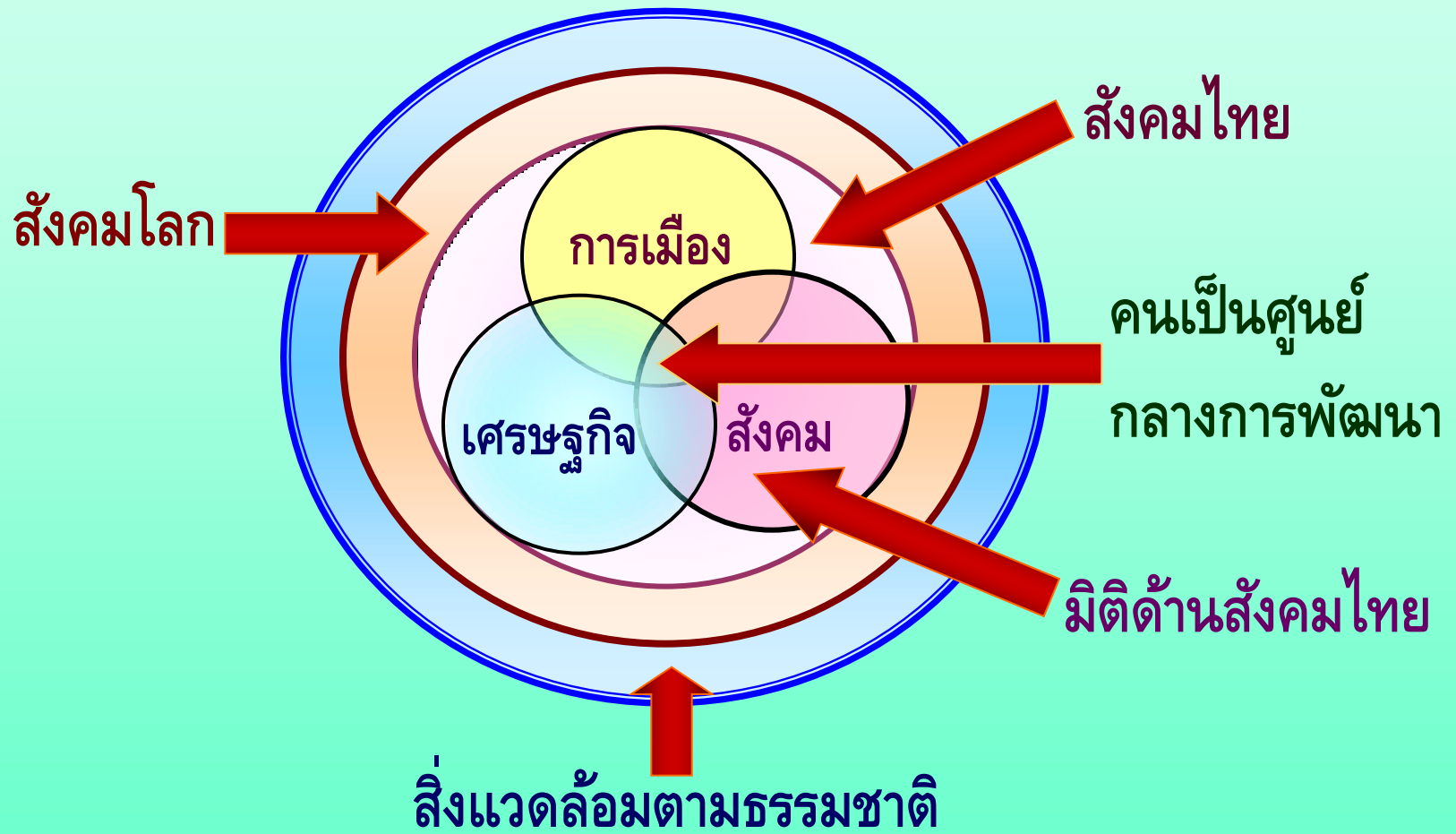

ประเด็นที่ 1

มุมมองต่อภาพรวมของสังคมไทย

Focus ที่สังคมไทยทั้งสังคม

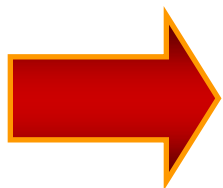

ปรับกระบวนทัศน์

เดิม

- ไม่ได้มองสังคมในภาพรวม มองเป็นเพียงมิติหนึ่ง
- ได้รับความสนใจน้อยกว่าด้าน การเมือง เศรษฐกิจ
- ได้รับผลกระทบจากการพัฒนามิติอื่น ๆ

ใหม่

- มองภาพสังคมไทยทั้งสังคม
- เชื่อมต่อปัจจัยภายนอก สังคมโลก
- ดำเนินถึงสิ่งแวดล้อมตามธรรมชาติ
- มุ่งเป้าหมายสู่สุขภาวะของสังคม
- โดยเริ่มจาก คน ครอบครัว ชุมชน สังคม

ภาพผลการพัฒนาของสังคมไทย

- คนไทยไม่ได้อยู่ดีมีสุข หรือ อยู่เย็นเป็นสุข
- คนไทยดูเหมือนจะ อยู่ร้อนนอนทุกข์ มากกว่า

การพัฒนาสังคมเชิงรุก

- ป้องกันก่อนเกิดปัญหา
 - แก้ไขปัญหาที่รากเหง้า
 - ปรับกระบวนทัศน์ทำสิ่งที่ไม่เคยทำหรือละเลย
- ในช่วงการพัฒนาที่ผ่านมา

ตรวจสอบผลการพัฒนาที่ผ่านมา

- มีทั้งผลดี ผลเสีย
- ผลเสียกระทบต่อสุขภาวะของสังคม
- ปัจจัยนำเข้าเท่ากับปัจจัยนำออกแสดงว่า ที่ผ่านมา
สร้างปัจจัยดีน้อยกว่าปัจจัยไม่ดี
- ของดีเก็บไว้ ของร้ายแก้ไข

การพัฒนาแนวใหม่มุ่งสู่ความสุข

- ฟิลิปปีนส์ : ผลการสำรวจความสุขติดลำดับโลก
- ประเทศไทย :
 - เดิมคนมีความสุขมาก สะท้อนจาก รอยยิ้มและน้ำใจ
 - ปัจจุบันรอยยิ้มหายไป จนต้องรณรงค์สร้างสุขด้วยรอยยิ้ม
แต่น้ำใจยังมีมากอยู่ จากการรวมใจสู่ 3 จังหวัดชายแดนภาคใต้
และการช่วยเหลือผู้ประสบภัยจากคลื่นยักษ์สึนามิ
 - จะรอให้น้ำใจคนไทยแห้งเหือด หรือจึงจะแก้ไขปัญหา

ปรับกลยุทธ์

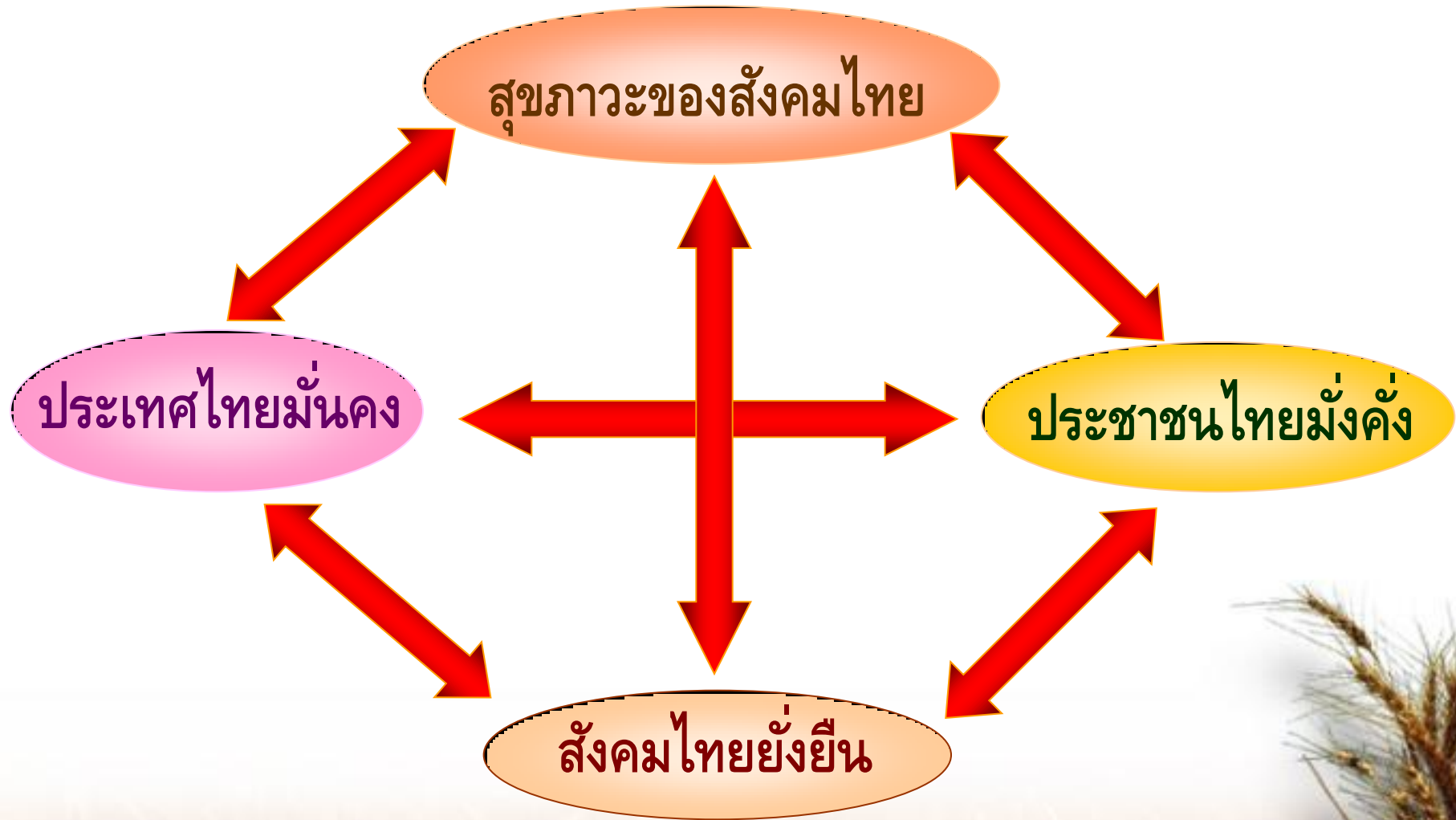
- จากตั้งรับ เป็นรุก
- ล้อมคอก ก่อนว้าวหาย
- หาจุดคานงัดในการพัฒนาเชิงรุก
 - ซึ่งเป็นจุดที่ต้องเป็นทั้งวิธีการ(Mean) และ(End)
เป็นจุดที่เป็นทั้งพื้นฐาน และเป้าหมายการพัฒนา
ทุกด้าน

ข้อเสนอให้สังคมพิจารณา

- Health หรือ สุขภาวะของสังคม
- เป็นต้นทุนสังคม เป็นพื้นฐาน และเป้าหมายการ
พัฒนาทุกด้าน

Share value & Share Vision

ขับเคลื่อนสังคมโดยทุกภาคฝ่าย

ปรับกระบวนการพัฒนา

Good Health

Better Education

Better Wealth

Quality of life

ขอเพียงให้ประชาชนมีสุขภาพดี เราย่อมแข่งขันได้ดีกว่า
เราย่อมมั่งคั่งกว่า และในที่สุดเราก็สามารถบรรลุสุขภาวะได้ดียิ่งกว่า

สุขภาวะของสังคมไทย
(Overarching Goal)

สร้างค่านิยม

ให้คนไทยคำนึงถึงสุขภาวะทุกลมหายใจ

ประเด็นที่ 2

มุมมองต่อมิติด้านสาธารณสุข

ภารกิจของกระทรวงสาธารณสุข

- การส่งเสริมสุขภาพ
- การป้องกันโรค
- การรักษาพยาบาล
- การฟื้นฟูสุขภาพ

เพื่อให้ประชาชนส่วนใหญ่
ได้มีสุขภาพอนามัยที่ดี
ทั้งกาย ใจ สังคม จิตวิญญาณ
เศรษฐกิจพอเพียง และสิ่งแวดล้อม

สาธารณสุข คือ สุขภาพ หรือสุขภาวะ

เดิม

- ว่าด้วย “มดหมอ หยูกยา การรักษาพยาบาล”
- เป็นหน้าที่ของกระทรวงสาธารณสุข และหน่วยงานที่เกี่ยวข้องกับการสาธารณสุข
- งบประมาณเพียงร้อยละ 6-7 ของงบประมาณรายจ่ายรัฐเท่านั้น

ใหม่

- ว่าด้วยทั้งหมดทั้งมวลที่มนุษย์สร้างและธรรมชาติ
- สาธารณสุขเพื่อคนทุกคน **Health for All** และทุกคนต้องมีส่วนร่วมในการพัฒนาสุขภาวะ **All for Health**
- ระดมงบประมาณและทรัพยากรจากทุกภาคส่วน

กลไกที่มีประสิทธิภาพให้ทุกฝ่ายมาร่วมมือคือ
นโยบายสาธารณะ(Public Policy)

หุ้นส่วนการดำเนินงานที่สำคัญ

- กระทรวงศึกษาธิการ และกระทรวง ฯลฯ
- โดยผ่านกระบวนการเรียนรู้

- ภาคองค์กรท้องถิ่นและชุมชน
- โดยผ่านการปฏิบัติจริง

- หมู่บ้านแข็งแรง
- ตำบลแข็งแรง
- อำเภอแข็งแรง
- จังหวัดแข็งแรง

Healthy Thailand

เมืองไทยแข็งแรง Healthy Thailand

อัตราการป่วย ตาย ของประชาชน

- สาเหตุอันดับ 1 - โรคมะเร็ง เสียชีวิตปีละกว่า 40,000 ราย
- รองลงมา
 - โรคหัวใจ และหลอดเลือด
เสียชีวิตจากปีละกว่า 20,000 ราย
 - ป่วยเป็นโรคเบาหวาน 800,000 แสนคน
 - ป่วยเป็นโรคความดันโลหิต 7 ล้านคน
 - เด็กมีแนวโน้มเป็นโรคอ้วน ร้อยละ 14

สถานการณ์

จำนวนผู้ป่วยโรคเอดส์

ปี 2545

23,508

ปี 2546

23,080

ปี 2547

17,135 คน

คาดการณ์ผู้ป่วยโรคเอดส์ 2548 - 2549

ชาย

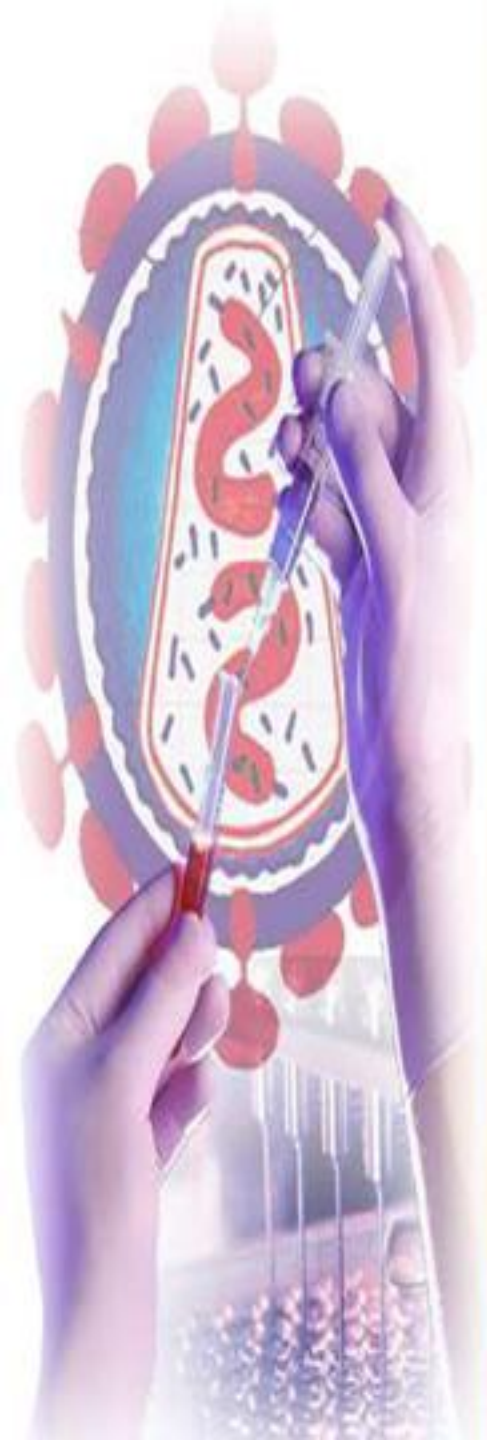
ร้อยละ 2

หญิง

ร้อยละ 1

การบาดเจ็บจากการจราจร

เป็นปัญหาสุขภาพที่สำคัญ และขัดขวางการพัฒนาประเทศ

แต่ละปีมีการตาย

ตาย 1.2 ล้านคน

ทุพพลภาพ 20 – 50 ล้านคน

การบาดเจ็บและตายจากอุบัติเหตุ

พ.ศ.	บาดเจ็บ (คน)	ตาย (คน)
2546	73,896	5,629
2547	70,027	5,096

คาดประมาณ

พ.ศ.	บาดเจ็บ (คน)	ตาย (คน)
2548	204,694	14,896

แนวคิดการสร้างสุขภาพ

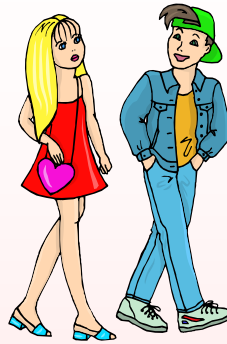
แนวคิดการสร้างสุขภาพ

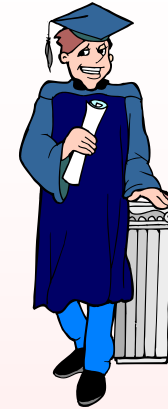
เกิด

เด็ก

หนุ่ม-สาว

รับปริญญา

ทำงาน

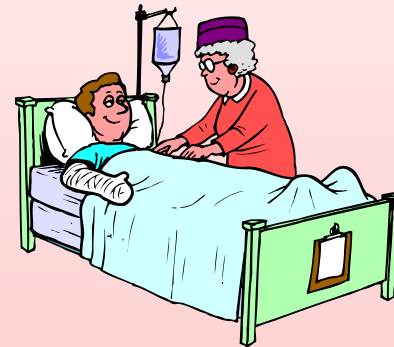
แต่งงาน

เลี้ยงลูก

แก่ชรา

เจ็บป่วย

ตาย

“เท่านั้นหรือคือ ชีวิต”

ยุทธศาสตร์สร้าง คนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง (Healthy Thailand)
เกิดพระเกียรติ 90 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (2548-2560)

ใช้พื้นที่เป็นฐาน บูรณาการทุกภาคส่วน สร้างกระบวนการเรียนรู้ สู่วิถีชุมชน

จุดเน้น : สถานที่ตั้ง (Setting) และกลุ่มวัย

- ครอบครัว
 - ชุมชน
 - อบต.
 - เทศบาล
 - เมือง
- ฯลฯ

- สตรี เด็ก และเยาวชน
- ผู้ทำงานในสถานประกอบการ
- ผู้สูงอายุ
- ผู้ด้อยโอกาส
- ผู้พิการ

คนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง
เกิดพระเกียรติ 90 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

หญิงตั้งครรภ์
แม่

ลูกเกิดรอด
แม่ปลอดภัย

ออกกำลังกาย สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที
อาหารมีคุณค่าตามวัย อาหารปลอดภัย
อารมณ์ สุขภาพจิตดี

คนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง

เกิดพระเกียรติ 90 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

เด็กปฐมวัย
เด็กวัยเรียน

เรียนเก่ง
อารมณ์ดี

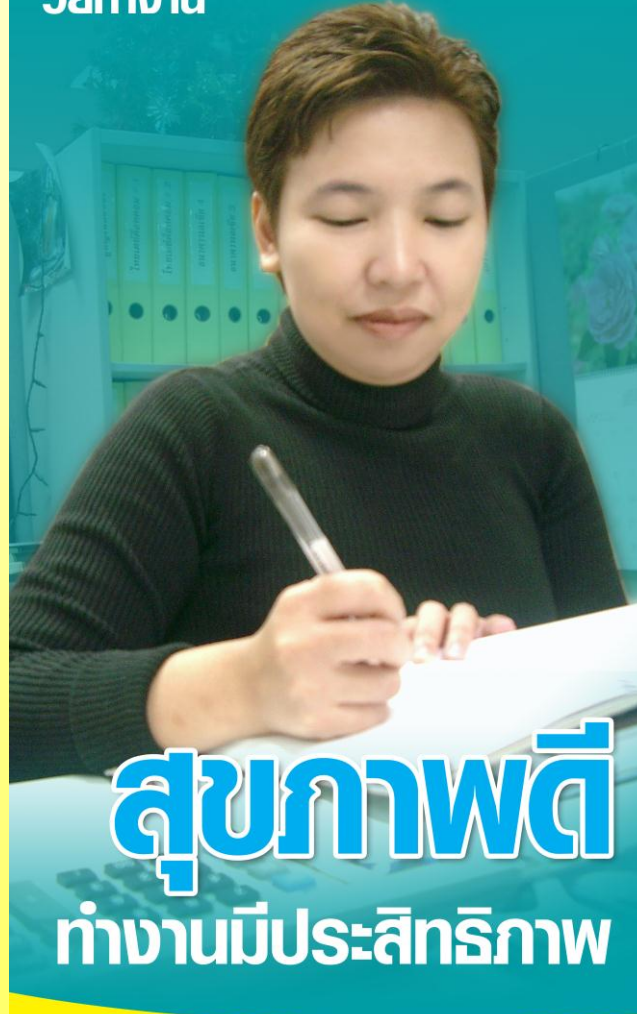
เรียนครบ 12 ปี

ออกกำลังกาย สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที
อาหารมีคุณค่าตามวัย อาหารปลอดภัย
อารมณ์ สุขภาพจิตดี

คนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง
เกิดพระเกียรตินิ 90 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

วัยทำงาน

สุขภาพดี
ทำงานมีประสิทธิภาพ

ออกกำลังกาย สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที
อาหารมีคุณค่าตามวัย อาหารปลอดภัย
อารมณ์ สุขภาพจิตดี

คนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง
เกิดพระเกียรติ 90 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว

วัยสูงอายุ

ป๋วยยาก
ป๋วยซ่า
แก่ยาก ตายซ่า

ออกกำลังกาย สัปดาห์ละ 3 ครั้ง ๆ ละ 30 นาที
อาหารมีคุณค่าตามวัย อาหารปลอดภัย
อารมณ์ สุขภาพจิตดี

วิวัฒนาการงานส่งเสริมสุขภาพ/ป้องกันโรค สิ่งแวดล้อม

- ประชุม **International Conference on Primary Health Care Alma-Ata** ปี พ.ศ. 2521
- เริ่มงาน **Primary Health Care**
- ประกาศ ปี 2527 เป็นปีสาธารณสุขมูลฐานแห่งชาติ
8 Element → 16 Element เป็นปีสาธารณสุขมูลฐานแห่งชาติ
- ประกาศ ปี 2528 – 2530 เป็นปีคุณภาพชีวิตแห่งชาติ → จปฐ
- ประชุม : **Ottawa Charter** ที่ **CANADA** พ.ศ. 2529
- ประกาศปีส่งเสริมสุขภาพแห่งชาติ 17 ก.พ. 2545
ณ สวนลุมพินี กทม.
- ประกาศวาระแห่งชาติ “**เมืองไทยแข็งแรง**” 18 ธ.ค. 2547
ณ สวนลุมพินี กทม.

วิวัฒนาการงานส่งเสริมสุขภาพ/ป้องกันโรค สิ่งแวดล้อม

- **WHO** ให้ไทยเป็นเจ้าภาพจัดประชุม

“ส่งเสริมสุขภาพโลก ครั้งที่ 6 : 7 – 11 สิงหาคม 2548

“Theme: Policy and Partner for Action”:

“**Bangkok Charter 2005**”

“**นับเป็นเกียรติภูมิของคนไทยทั้งชาติ**”

ต้องขอบคุณ

- รมว.สุदारัตน์ เกยุราพันธุ์ ที่สนับสนุนจนเป็นที่ยอมรับของ
นานาชาติ โดยเฉพาะ **WHO**

การส่งเสริมสุขภาพควรเริ่มจากการสร้างสุขภาพ

ซึ่งเป็นส่วนหนึ่งของ “สุขภาพอนามัย” (Health)

ผลจากกฎบัตร Ottawa :

สุขภาพดี คือ การทำให้เกิดขึ้น และดำรงต่อไปโดยตนเองตามความเหมาะสม
กับชีวิตประจำวัน ทั้งในเรื่องการเรียนรู้ การลงมือทำ
การพักผ่อน และความเบิกบานใจของผู้นั้น

ปัจจัยพื้นฐานของการมีสุขภาพดี

สภาพ และทรัพยากรพื้นฐานเพื่อการมีสุขภาพดี คือ

- สันติภาพ
- ปัจจัย 4 (อาหาร, ยา, เครื่องนุ่งห่ม, ที่อยู่อาศัยมั่นคง)
- การศึกษา
- รายได้
- ทรัพยากรที่ยั่งยืน
- ความยุติธรรม และความเสมอภาคในสังคม

แนวคิดการดำเนินงานส่งเสริมสุขภาพของนานาชาติ

1. การสร้างนโยบายสาธารณะเพื่อสุขภาพ
(**Build Healthy Public Policy**)
2. การสร้างบรรยากาศ สภาพแวดล้อมให้เอื้อต่อสุขภาพ
(**Create Supportive Environment**)
3. การเสริมสร้างความเข้มแข็ง บทบาทของชุมชน
(**Strengthen Community Action**)
4. การสร้างเสริมทักษะบุคคล (**Develop Personal Skills**)
5. การปรับระบบบริการมุ่งเน้นการส่งเสริมสุขภาพ
(**Reorient Health Services**)

กลยุทธ์การสร้างสุขภาพ

Empowerment for Health

- Advocate กระตุ้นประชาชน, รัฐ → นโยบายสาธารณะ
- Enable สนับสนุนประชาชน, ชุมชนเข้มแข็ง
- Mediate สื่อกลางประสานประชาชน

ด้วย

กรอบแนวคิด

บูรณาการกิจกรรม 3 P

People → **MMR** <

IMR/Education/GNP/อายุยืน

Place → **Healthy Place** ได้มาตรฐาน

Participation

รวมพลังประชาชน

นโยบายการสร้างสุขภาพ

รัฐบาลประกาศในปี 2545 เป็นปีแห่งการเริ่มต้นรณรงค์
สร้างสุขภาพทั่วไทยอย่างจริงจัง ภายใต้กลยุทธ์

“รวมพลังสร้างสุขภาพ”

สร้างสุขภาพ มากกว่า ซ่อมสุขภาพ

คำประกาศนโยบายและเป้าหมาย
การรณรงค์ “ปีแห่งการสร้างสุขภาพ” ประเทศไทย

รัฐบาลมีนโยบายสร้างหลักประกันสุขภาพเพื่อให้คนไทยทุกคนมีสุขภาพที่ดีและสามารถเข้าถึงบริการทางด้านสุขภาพได้อย่างทั่วถึงตามความจำเป็น

รัฐบาลจึงประกาศให้ปี 2545 เป็นปีแห่งการเริ่มต้นสร้างสุขภาพไทยอย่างจริงจัง ภายใต้กลยุทธ์ “รวมพลังสร้างสุขภาพ” (Empowerment for Health) เพื่อให้ประชาชน ตลอดจนหน่วยงานต่าง ๆ ทั้งภาครัฐและเอกชน มีส่วนร่วมสนับสนุนให้เกิดการ “สร้าง” สุขภาพมากกว่าการ “ซ่อม” สุขภาพ โดยกำหนดเป้าหมายการรณรงค์ในปีแห่ง การสร้างสุขภาพ 2545 ดังนี้

* จะพัฒนาให้เกิด “ศูนย์สุขภาพชุมชน” (Primary Care Unit หรือ P.C.U.) ที่สถานีนอนามัยต่าง ๆ จำนวน 4,500 แห่งทั่วประเทศ สำหรับเป็นศูนย์ประสานเครือข่ายอาสาสมัครสาธารณสุข ตลอดจนชมรมด้านสุขภาพใน แต่ละพื้นที่เพื่อส่งเสริมสุขภาพของประชาชน รวมทั้งเป็นหน่วยให้บริการสุขภาพพื้นฐานที่เชื่อมประสานกับเครือข่าย สถานพยาบาลในโครงการสร้างหลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า ตามนโยบายของรัฐบาล

* จะร่วมกับองค์กรปกครองท้องถิ่นต่าง ๆ สนับสนุนให้เกิด “ชมรมออกกำลังกายเพื่อสุขภาพ” ที่เป็นแกนหลัก อย่างน้อยตำบลหรือเทศบาลละ 1 ชมรมทั่วประเทศ เพื่อเป็นแกนประสานและส่งเสริมให้ประชาชนมีพฤติกรรมออกกำลังกายมากขึ้น

* จะพัฒนาให้เกิด “โรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ” จำนวนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 60 ของโรงเรียนทั้งหมดทั่วประเทศ เพื่อเป็นศูนย์ส่งเสริมให้นักเรียน และชุมชนมีพฤติกรรมในการ “สร้าง” สุขภาพ ทั้งสุขภาพกายและสุขภาพจิต

* จะร่วมกับองค์กรผู้บริโภคต่าง ๆ รณรงค์ให้ประชาชน “บริโภคอาหารที่มีคุณค่าทางโภชนาการ” ตลอดจน ควบคุม ดูแล “อาหารและยาที่ไม่ปลอดภัย” โดยต่อไปนี้คนไทยจะต้องไม่เป็นประชากรชั้น 2 ของโลกที่เป็นตลาดรองรับอาหารและยา ที่ไม่ปลอดภัยอีกต่อไป รวมทั้งการรณรงค์ให้คนไทย “ลดการสูบบุหรี่และดื่มสุรา” ซึ่งเป็นพฤติกรรมที่บั่นทอนสุขภาพ

* จะส่งเสริมให้เกิด “ร้านอาหารและแผงลอยที่ได้มาตรฐานสุขอนามัย” จำนวนไม่ต่ำกว่าร้อยละ 35 ของ ร้านอาหารและแผงลอย โดยเฉพาะอย่างยิ่งที่อยู่ในโรงเรียน และบริเวณรอบโรงเรียน ตลอดจนส่งเสริมให้เกิด “ตลาดสดที่ได้มาตรฐาน น้ำเชื้อ” มีระบบตรวจสอบคุณภาพสินค้าจำนวนไม่น้อยกว่าร้อยละ 20 ของตลาดสดทั้งหมด หรือไม่ต่ำกว่า 460 แห่งทั่วประเทศ

* จะส่งเสริมการพัฒนาคุณภาพสินค้า “ผลิตภัณฑ์สุขภาพชุมชนและสมุนไพร” ให้ได้มาตรฐานยิ่งขึ้น เพื่อประโยชน์ของผู้บริโภค และการสร้างรายได้ให้ประชาชน ตลอดจนสนับสนุน “การพัฒนาการแพทย์แผนไทย และการแพทย์ทางเลือกต่าง ๆ” ที่เน้นการรักษาแบบธรรมชาติบำบัด และการพึ่งพาตัวเอง

* จะรณรงค์ให้เกิดการ “ลดอุบัติเหตุและอุบัติเหตุ” ตลอดจนพัฒนาให้เกิด “ระบบบริการการแพทย์ฉุกเฉิน” (Emergency Medical Services System หรือ EMS) ในพื้นที่จังหวัดนำร่อง 31 จังหวัด

* จะรณรงค์และควบคุมเพื่อลดโรคที่ทำให้คนไทยมีอัตราการป่วยหรือตายสูง 6 โรคได้แก่ โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคเบาหวาน โรคมะเร็ง โรคไข้เลือดออก และโรคเอดส์

* จะพัฒนาให้โรงพยาบาลศูนย์ และโรงพยาบาลทั่วไป 92 แห่ง โรงพยาบาลชุมชน 712 แห่ง ตลอดจนสถานีนอนามัยเฉลิมพระเกียรติ จำนวน 80 แห่ง ของกระทรวงสาธารณสุข สามารถให้บริการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดด้วยเทคนิคใหม่ “จิตสังคมบำบัด” เพื่อขยายประสิทธิภาพการบำบัดรักษาผู้ติดยาเสพติดให้ครอบคลุมทุกจังหวัดทั่วประเทศ

“สุขภาพดีมีค่ามากกว่าทรัพย์สิน” รัฐบาลนี้จะให้การสนับสนุนและส่งเสริมให้ประชาชนชาวไทยมีสุขภาพที่ดี เพื่อเป็นของขวัญที่รัฐบาลจะมอบให้ประชาชน

ประกาศ ณ วันที่ 17 กุมภาพันธ์ พ.ศ. 2545

(ลงชื่อ) พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

% ออกกำลังกาย

17 กพ. 45

ก.ค. 45

เม.ย. 46

ก.ค. 46

ส.ค. 47

พ.ย. 47

ประกาศ

นโยบายสร้างสุขภาพ

โดย ฯพณฯ นายกรัฐมนตรี

23

พย. 45

23

พย. 46

20

พย. 47

ออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน วันละอย่างน้อย 30 นาที

ยุทธศาสตร์สร้าง คนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง
HEALTHY THAILAND

คำประกาศนโยบาย และเป้าหมาย

“เมืองไทยแข็งแรง”

รัฐบาลมีนโยบายที่จะส่งเสริมให้คนไทยอยู่เย็นเป็นสุขทั้งกาย ใจ สังคมและปัญญา สามารถดำรงชีพบนพื้นฐานความพอดีพอประมาณอย่างมีเหตุผล ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียงตามแนวพระราชดำริของพระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว มีครอบครัวที่อบอุ่น มั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพ เป็นสังคมแห่งการเรียนรู้และช่วยเหลือเกื้อกูล มีสัมมาชีพทั่วถึง มีรายได้ มีสุขภาพแข็งแรง และอายุยืนยาว เพื่อให้ทุกภาคส่วนมีเป้าหมายร่วมกันในการนำพาทุกชุมชนของประเทศไทยสู่การเป็นเมืองไทยแข็งแรง ภายในปีพุทธศักราช ๒๕๖๐ จึงขอประกาศวาระแห่งชาติ สู่การเป็น “เมืองไทยแข็งแรง” ๑๗ เป้าหมาย คือ

1. คนไทยมีความฉลาดทางสติปัญญา (I.Q.) และความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q.) เพิ่มขึ้น ในระดับที่ต้องไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานสากล
2. คนไทยที่มีอายุ ๖ ปีขึ้นไป ออกกำลังกายอย่างสม่ำเสมอเพื่อสุขภาพในทุกหมู่บ้าน ทุกตำบล ทุกชุมชน ทุกหน่วยงาน และสถานประกอบการ
3. คนไทยทุกคนได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียนไม่น้อยกว่า ๑๒ ปี และมีโอกาสเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต เพื่อสร้างความรู้ความเข้าใจและเกิดทักษะทางสุขภาพ (Health Skill) และทักษะ การดำเนินชีวิตอย่างเหมาะสม (Life Skill)
4. คนไทยมีครอบครัวที่อบอุ่น เด็ก และผู้สูงอายุได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว
5. คนไทยมีอายุขัยเฉลี่ยยืนยาวขึ้นพร้อมสุขภาพที่แข็งแรง อัตราการป่วย และตายด้วยโรคที่เป็นสาเหตุการตายอันดับต้น ๆ ของคนไทยลดน้อยลงอย่างมีนัยสำคัญ โดยเฉพาะอย่างยิ่ง โรคเอดส์ โรคมะเร็ง โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคไขข้ออักเสบ โรคในช่องปาก และโรคเบาหวาน
6. คนไทยทุกคนมีหลักประกันการเข้าถึงบริการสุขภาพที่ได้มาตรฐาน
7. คนไทยได้บริโภคอาหารที่ปลอดภัย มีคุณค่าทางโภชนาการ และเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย จากแหล่งผลิตอาหารที่ปลอดภัยไร้พิษปนเปื้อน ตลาดสด ร้านอาหาร และแผงลอยจำหน่ายอาหารทุกแห่งได้มาตรฐานสุขอนามัย สถานที่ผลิตอาหารทุกแห่งผ่านหลักเกณฑ์วิธีการผลิตที่ดี (GMP)
8. คนไทยลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยาสูบ
9. คนไทยมีอัตราการบาดเจ็บ และตายด้วยอุบัติเหตุลดน้อยลง
10. คนไทยมีอัตราการฆ่าตัวตาย ตลอดจนการป่วยด้วย โรคทางจิต ประสาท ลดน้อยลง
11. คนไทยมีความปลอดภัยจากอาชญากรรม และความรุนแรงที่ก่อให้เกิดการประทุษร้ายต่อชีวิต ร่างกายและจิตใจ การประทุษร้ายทางเพศ และการประทุษร้ายต่อทรัพย์สิน
12. คนไทยมีสัมมาชีพ และมีรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิตอย่างปกติสุข
13. คนไทยมีที่อยู่อาศัยที่ถูกสุขลักษณะมีน้ำสะอาดเพื่ออุปโภคบริโภคเพียงพอและดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี
14. คนไทยลด ละ เลิกอบายมุข และสิ่งเสพติด
15. คนไทยมีความรู้ รัก สามัคคี มีความอาทรเกื้อกูลกัน
16. คนไทยมีสติ และปัญญาแก้ไขปัญหาความขัดแย้งรุนแรงต่าง ๆ ด้วยเหตุผล และด้วยสันติวิธี
17. คนไทยยึดมั่นในหลักศาสนาธรรม และวัฒนธรรมที่ดีงาม

ประกาศ ณ วันที่ ๑๘ ธันวาคม พ.ศ. ๒๕๕๗

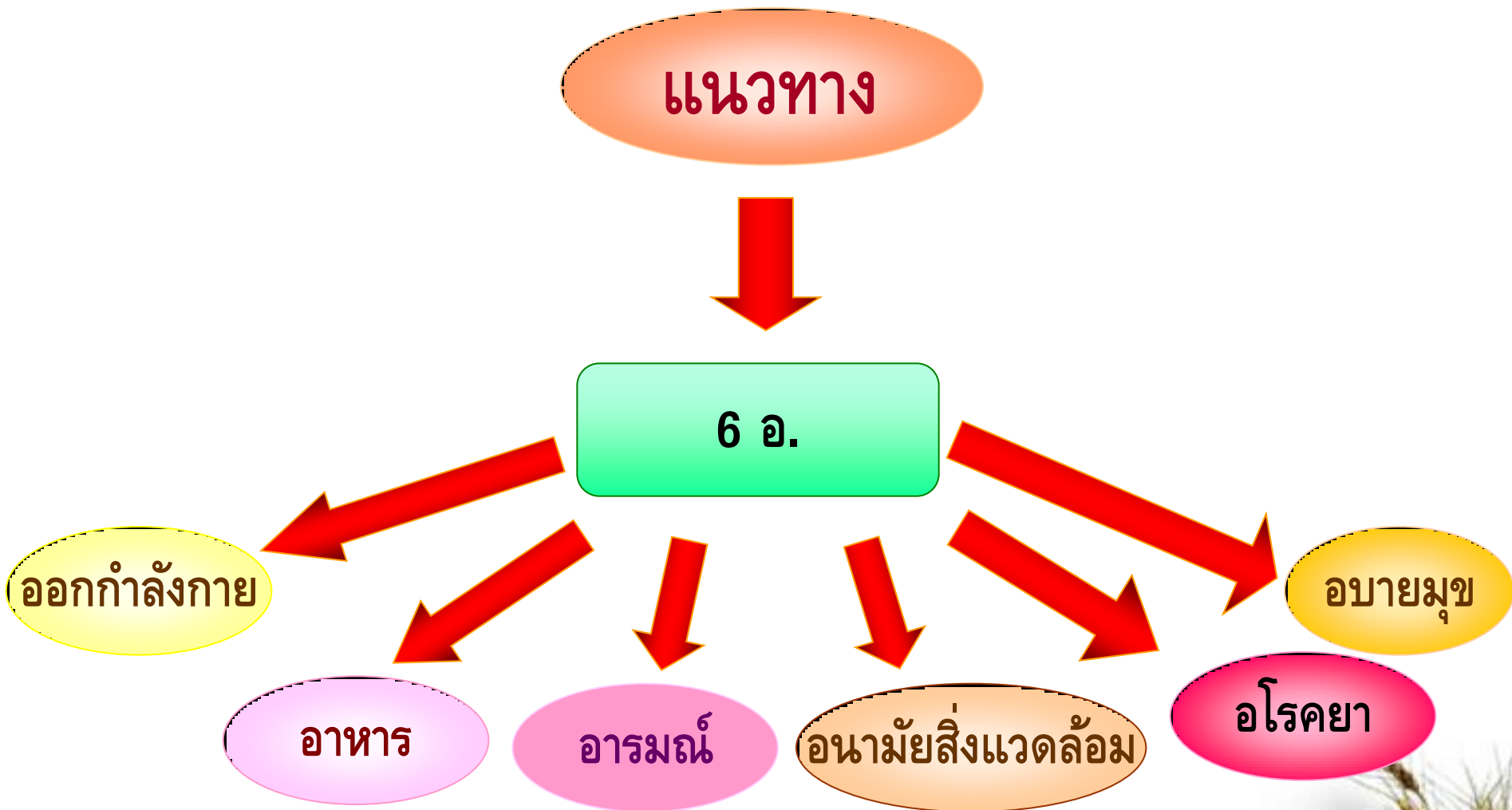
พันตำรวจโท

(ทักษิณ ชินวัตร)

นายกรัฐมนตรี

คาดหวัง 12 ปี ... พ.ศ. 2560
คนไทยอายุเฉลี่ย 80 ปี

ภาคี

วิสัยทัศน์

คนไทยอยู่เย็นเป็นสุขทั้งกาย ใจ สังคม และปัญญา/จิต
วิญญาณ มีสัมมาอาชีพ มีรายได้ ทำงานด้วยความสุขสามารถ
ดำรงชีพ บนพื้นฐานของความพอดี พอประมาณอย่างมี
เหตุผล ภายใต้ปรัชญาเศรษฐกิจพอเพียง มีครอบครัวอบอุ่น
มั่นคง อยู่ในสภาพแวดล้อมที่ดีต่อสุขภาพชีวิต และทรัพยากรสิน
เป็นสังคม แห่งการเรียนรู้ และช่วยเหลือเกื้อกูลกัน มีสุขภาพ
แข็งแรงและอายุยืนยาว

วัตถุประสงค์

เพื่อระดมศักยภาพของทุกภาคส่วนทั้งภาครัฐ ภาควิชาการ
ภาคเอกชน และภาคประชาชน ร่วมกันดำเนินการอย่างเป็น
ระบบและต่อเนื่อง โดยมีกลไกรับผิดชอบในการติดตาม และ
ผลักดันการดำเนินงานต่าง ๆ เพื่อให้ประเทศไทยบรรลุ
วิสัยทัศน์

ยุทธศาสตร์

1. หลักการ : ใช้พื้นที่เป็นฐาน / บูรณาการทุกภาคส่วน / สร้างกระบวนการเรียนรู้ / สู่วิถีชุมชน
2. ใช้ **Setting** และกลุ่มวัย
3. กลยุทธ์การดำเนินงาน 7 ประการ
 - 1) การสร้างการมีส่วนร่วม
 - 2) การสื่อสารสาธารณะ
 - 3) การเสริมสร้างความเข้มแข็ง
 - 4) การจัดบริการ
 - 5) การใช้มาตรการทางสังคม
 - 6) การพัฒนาวิชาการ และการเรียนรู้
 - 7) การบริหารจัดการมุ่งผลสำเร็จ

กลยุทธ์การดำเนินงาน 7 ประการ

1. การสร้างการมีส่วนร่วม
2. การสื่อสารสาธารณะ
3. การเสริมสร้างความเข้มแข็งทางจิตใจ และการมีสำนึกสาธารณะ
4. การจัดบริการ
5. การใช้มาตรการทางสังคม
6. การพัฒนาวิชาการ และการเรียนรู้
7. การบริหารจัดการมุ่งผลสำเร็จ

เป้าหมายการดำเนินงาน 4 ด้าน

1. ด้านความแข็งแรงของสุขภาพในมิติทางกาย
(**Physical Health**)
2. ด้านความแข็งแรงของสุขภาพในมิติทางจิตใจ
(**Mental Health**)
3. ด้านความแข็งแรงของสุขภาพในมิติทางสังคม
(**Social Health**) และเศรษฐกิจ
พอเพียง
4. ด้านความแข็งแรงของสุขภาพในมิติทาง
ปัญญา/จิตวิญญาณ(**Spiritual
Health**)

เป้าหมาย 4 มิติ

1. มิติทางกาย 6 เป้าหมาย

1. การออกกำลังกายในทุกหมู่บ้าน ทุกตำบล ทุกชุมชน ทุกหน่วยงาน และสถานประกอบการ
2. การบริโภคอาหารสะอาด ปลอดภัยมีคุณค่าทางโภชนาการ และเพียงพอต่อความต้องการของร่างกาย
3. อัตราการป่วย และตายด้วยโรคอันดับต้น ๆ ลดลงเช่น โรคเอดส์ โรคมะเร็ง โรคหัวใจ โรคความดันโลหิตสูง โรคไขข้ออักเสบ โรคเบาหวาน
4. การบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยาสูบลดลง
5. อัตราการบาดเจ็บ และตายด้วยอุบัติเหตุลดลง

2. มิติทางจิตใจ 3 เป้าหมาย

1. มีครอบครัวที่อบอุ่น เด็กและผู้สูงอายุได้รับการดูแลเอาใจใส่จากครอบครัว
2. อัตราการฆ่าตัวตาย ตลอดจนการป่วยด้วยโรคทางจิตประสาทลดลง
3. มีความฉลาดทางสติปัญญา (I.Q) และความฉลาดทางอารมณ์ (E.Q) เพิ่มขึ้นในระดับไม่ต่ำกว่าเกณฑ์มาตรฐานสากล

3. มิติทางสังคม และ เศรษฐกิจพอเพียง 4 เป้าหมาย

1. มีความปลอดภัยจากอาชญากรรม และความรุนแรงต่อชีวิต ร่างกาย และจิตใจ การประทุษร้ายทางเพศและทรัพย์สิน
2. ได้รับการศึกษาในระบบโรงเรียนไม่น้อยกว่า 12 ปี และมีโอกาสเรียนรู้ต่อเนื่องตลอดชีวิต
3. มีสัมมาอาชีพ และรายได้ที่เพียงพอต่อการดำรงชีวิต
4. มีที่อยู่อาศัยที่ถูกลักษณะ มีน้ำสะอาดอุปโภคบริโภค เพียงพอ ดำรงชีวิตในสภาพแวดล้อมที่เอื้อต่อการมีสุขภาพดี

4. มิติทางปัญญา/จิตวิญญาณ 4 เป้าหมาย

1. ลด ละ เลิกอบายมุข และสิ่งเสพติด
2. มีความรู้จักสามัคคี เอื้ออาทรเกื้อกูลกัน
3. มีสติ และแก้ไขปัญหาคความขัดแย้งรุนแรงด้วยเหตุและผล และด้วยสันติวิธี
4. ยึดมั่นในหลักศาสนาธรรม และวัฒนธรรมอันดี

ระยะเวลาการดำเนินงาน

ระยะที่ 1 (สิงหาคม 2547 — สิงหาคม 2548)

ครบรอบ 72 พรรษา สมเด็จพระราชาธิบดี ฯ

และสอดคล้องกับการประชุมนานาชาติการส่งเสริมสุขภาพโลก ครั้งที่ 6
ซึ่งประเทศไทยเป็นเจ้าภาพจัดการประชุม 7 — 11 ส.ค. 48

ระยะที่ 2 (พ.ศ. 2548 — พ.ศ. 2552)

ปี 2550 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัวทรงเจริญพระชนมพรรษา 80 พรรษา
และสอดคล้องกับกรอบระยะเวลานโยบายต่อสู้เอาชนะความยากจน
ของรัฐบาล

ระยะที่ 3 (พ.ศ. 2552 — พ.ศ. 2558)

ปี 2554 พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว ทรงเจริญพระชนมพรรษา 84 พรรษา
และสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาแห่งสหัสวรรษ (Millennium
Development Goals : MDGs) ขององค์การสหประชาชาติ

ยุทธศาสตร์

- หลักการ : ใช้พื้นที่เป็นฐาน / บูรณาการทุกภาคส่วน / สร้างกระบวนการเรียนรู้ / สู่วิถีชุมชน
- ใช้ Setting และกลุ่มวัย
- กลยุทธ์การดำเนินงาน 7 ประการ
 - การสร้างการมีส่วนร่วม
 - การสื่อสารสาธารณะ
 - การเสริมสร้างความเข้มแข็ง
 - การจัดบริการ
 - การเฝ้าระวังทางสังคม
 - การพัฒนาวิชาการ และการเรียนรู้
 - การบริหารจัดการมุ่งผลสำเร็จ

แนวทาง : อสม / สมาชิกชมรมสร้างสุขภาพ

คาดหวัง : 1. ประชาชนคนไทย 63 ล้านคนแข็งแรง

2. เศรษฐกิจ สังคม การเมือง เทคโนโลยี มั่นคง / ปลอดภัย

ความเชื่อมโยง การพัฒนา :

หมู่บ้านแข็งแรง → SML (บรรลุเจตนารมณ์)

อสม. (10,000 บาท)

ผ่านเกณฑ์ตัวชี้วัดพื้นฐาน 23 ข้อ (จาก 47 ข้อ)

* เกณฑ์พิจารณา : ผ่านเกณฑ์ > 90% เป็นหมู่บ้านแข็งแรง

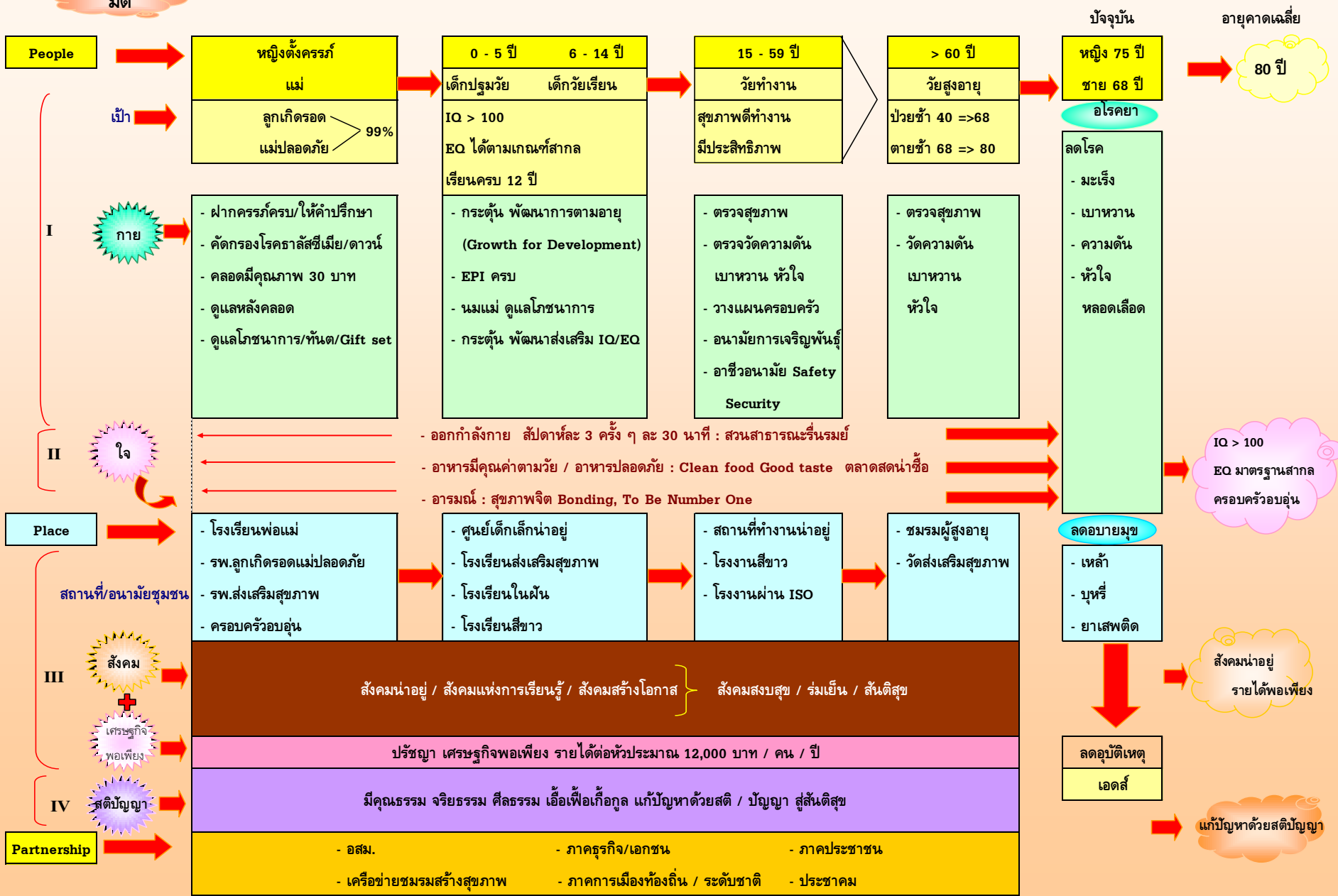
ยุทธศาสตร์สร้าง คนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง (HEALTHY THAILAND)

4 มิติ	17 เป้าหมาย	ตัวชี้วัด	เป้าหมาย	หน่วยงานที่เกี่ยวข้อง
1. ทางกาย	- ออกกำลังกายในทุกหมู่บ้าน ตำบล ชุมชน หน่วยงาน และสถานประกอบการ - อาหารสะอาด ปลอดภัยมีคุณค่า - ลดอัตราการตาย โรคอันดับต้น ๆ - ลดการบริโภคเครื่องดื่มแอลกอฮอล์ และยาสูบ - ลดอัตราการบาดเจ็บ ตายด้วยอุบัติเหตุ - เข้าถึงหลักประกันสุขภาพที่ได้มาตรฐาน - มีครอบครัวอบอุ่น - ลดอัตราการฆ่าตัวตายด้วยโรคจิตประสาท - เด็กไทยมี IQ, EQ ได้มาตรฐานสากล - มีความปลอดภัยต่อชีวิต - ได้รับการศึกษาไม่น้อยกว่า 12 ปี หรือตลอดชีวิต - มีรายได้เพียงพอต่อการดำรงชีวิต - มีสภาพแวดล้อม และที่อยู่อาศัยเอื้อต่อสุขภาพ - ลด ละ เลิกอบายมุข และสิ่งเสพติด - มีความสามัคคี เอื้ออาทรเกื้อกูลกัน - มีสติ แก้ปัญหาด้วยเหตุผลและสันติวิธี - ยึดมั่นในหลักศาสนาธรรม และวัฒนธรรม	- ร้อยละของประชาชนอายุ 6 ปีขึ้นไปออกกำลังกายอย่างน้อยสัปดาห์ละ 3 วัน ๆ ละ 30 นาที - ร้อยละของตลาดประเภทที่ 1 ผ่านเกณฑ์ตลาดสดน้ำซื้อขั้นพื้นฐาน - ร้อยละของร้านอาหารและแผงลอยจำหน่ายอาหารได้มาตรฐานของท้องถิ่น - ร้อยละของอาหารปลอดภัยจากสารปนเปื้อน 6 ชนิดในทุกหมู่บ้าน / ตำบล - ร้อยละสถานที่ผลิตอาหาร 54 ประเภท ผ่านเกณฑ์ GMP - อัตราการป่วยใช้เลือดออก (ต่อแสนประชากร) - ร้อยละของประชากรอายุ 40 ปีขึ้นไป ได้รับการคัดกรองความดันโลหิตและเบาหวาน ตามมาตรฐาน - ร้อยละของสตรีอายุมากกว่า 35 ปี มีความรู้เพื่อการสร้างพฤติกรรมเรื่องการตรวจเต้านมด้วยตนเอง - ร้อยละของหญิงตั้งครรภ์ได้รับการตรวจครรภ์ก่อนและหลังคลอดตามเกณฑ์ - ร้อยละของร้านจำหน่ายอาหารและเครื่องดื่มที่มีระบบรักษาอากาศเป็นเขตปลอดบุหรี่ ถูกต้องตามกฎหมาย - ร้านค้าไม่จำหน่าย เครื่องดื่มแอลกอฮอล์และยาสูบ แก่เด็กอายุต่ำกว่า 18 ปี - มีอัตราการบาดเจ็บและตายด้วยอุบัติเหตุจราจรทางบกลดลง (ต่อแสนประชากร) - ร้อยละของคนพิการที่ได้รับการด้านสวัสดิการสังคมสำหรับคนพิการในด้านต่าง ๆ - ร้อยละของครอบครัวสามารรถดูแลเด็ก ผู้สูงอายุหรือผู้พิการ ได้อย่างเหมาะสม - ร้อยละของวัยรุ่นเป็นสมาชิกชมรม TO BE NUMBER ONE และมีกิจกรรมอย่างต่อเนื่อง - ร้อยละของผู้สูงอายุเป็นสมาชิกชมรมผู้สูงอายุ และมีกิจกรรมทุกเดือน - ศูนย์เด็กเล็กได้มาตรฐานอย่างน้อย 1 แห่ง / ตำบล - ผู้มีอิทธิพลตามบัญชีรายชื่อของกระทรวงมหาดไทยที่สามารถจับกุม ดำเนินคดี และกดดันให้เลิกพฤติกรรมได้ - ร้อยละของโรงเรียนทุกสังกัดผ่านเกณฑ์มาตรฐานโรงเรียนส่งเสริมสุขภาพ - ร้อยละของเด็กที่ได้รับการศึกษาขั้นพื้นฐาน - ร้อยละของครัวเรือนยากจนที่มีรายได้ต่ำกว่าเกณฑ์ จปฐ (20,000 บาทต่อปี) ลดลง - ร้อยละของกลุ่มเศรษฐกิจชุมชนที่ได้รับการพัฒนาเป็นวิสาหกิจชุมชน - สัดส่วนผู้ติดยาเสพติดลดลง (ต่อพันประชากร)	60% 100% 100% 95% 100% ไม่เกิน 50 60% 80% 90% 80% 100% ไม่เกิน 20 80% 80% >50% >50% 100% 80% 100% 100% 80% 80% 4	กก. สธ. ศร. สธ. มท. สธ. มท. สธ. มท. สธ. อก. สธ. มท. สธ. สธ. สธ. สธ. สธ. มท. สดช. สธ. ศค. มท. สธ. พม. พม. สธ. ศธ. สธ. พม. สธ. พม. นร. สธ. ศธ. ศธ. มท. อก. กษ. พณ. มท. มท. สดช. สธ.
2. ทางจิตใจ				
3. ทางสังคมและเศรษฐกิจพอเพียง				
4. ปัญญา/จิตวิญญาณ				

મિત્ર

Road Map : ยุทธศาสตร์สร้าง คนไทยแข็งแรง เมืองไทยแข็งแรง

Healthy Thai Healthy Thailand

เทิดพระเกียรติ 90 พรรษา พระบาทสมเด็จพระเจ้าอยู่หัว (2548-2560)

ชีวิต

และ

จิตใจ

ร่างกาย

เกิดอย่างปลอดภัย
อัตราการรอด >99 %

โตอย่างมีคุณภาพ

- ศูนย์เด็ก
- โรงเรียน

ร่างกายแข็งแรง

ทำงานอย่างมีประสิทธิภาพ
อาหาร, ออกกำลังกาย
ตรวจสุขภาพ

อายุยืนยาว
• 80 ปี

หลักประกันสุขภาพถ้วนหน้า (30 บาท)

จิตใจ

IQ > 100

EQ จิตใจมีสุข

หลักสูตรการศึกษา
เรียนรู้เท่าทัน

ครอบครัวอบอุ่น

Healthy

Thai

สิ่งแวดล้อม

สภาพแวดล้อม
มีคุณภาพ
อากาศ/น้ำเสีย

• ออกกำลังกาย
เป็นนิจ
• อาหารการกิน
ปลอดภัย

๑
อบายมุข : ห่างจาก
ยาเสพติด และ
ประชาชน

สังคมน่าอยู่
ปลอดภัย

การจัดการเข้มงวด

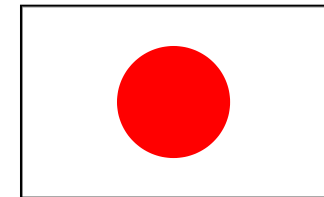
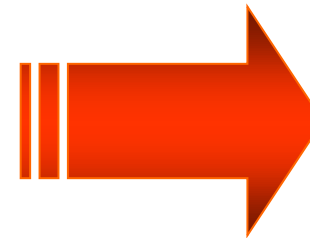
คาดหวัง

	ปัจจุบัน (2542)	อนาคต	
		(2549)	(2558)
MMR =	36.6 (RAMOS)	15	12
IMR =	17.3		

หญิง

74 ปี

80 ปี

ชาย

70 ปี

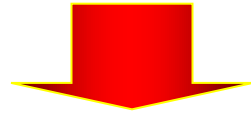
JAPAN

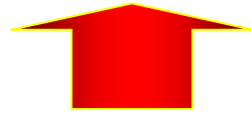
เป้าหมายปี 48

การประชุมส่งเสริมสุขภาพโลก ครั้งที่ 6

7 – 11 สิงหาคม 2548

Bangkok Charter

เมืองไทยแข็งแรง : 1 อำเภอ/ 1 ตำบล

(Healthy Thailand)

สรุป

เมืองไทย
แข็งแรง

แข็งแรงด้าน
สุขภาพกาย จิตใจ สังคมดี
เศรษฐกิจพอเพียง และปัญญาดี

สร้าง...คนไทย 63 ล้านคนแข็งแรง

สวัสดี

